

ויקהל (351)

ומתמהמה מלקיימה, לבסוף 'יבלט', יתהוו בדרכו לבטים ומכשולים, וסופו שלא יעשה את המצוה.
ספר "להתענג בתענוגים"

וַיָּבֹאוּ הָאֲנָשִׁים עַל הַנָּשִׁים (לה. כב)
 על נשיא (אונקלוס). מבואר בתרגום שהנשים הגיעו כשהן לבושות בתכשיט ורק שם פרקו את התכשיטים לנדבת המשכן. צריך להבין איזה צורך הגיעו הנשים לבושות בתכשיטים, יכלו הרי לשלוח אותם עם בעליהם? ביאר רבי משה פיינשטיין זצ"ל, שמטרתן היתה להראות שלא נתנו את התכשיטים, משום שאין להם צורך בהן, או משום שבעליהן בקשו זאת, אלא למרות שהם רוצות אותם ומתקשטות בהם, בכל זאת הם באות בעצמם ונודבות בשמחה, מתוך הכרה בערך הגדול של שריית השכינה בישראל. היה הגאון רבי משה מעורר שכך צריך לקיים מצות צדקה ואת כל המעשה המצוות, כ"ש לימוד התורה, למרות שהאדם יודע שיכול לעשות בזמנו דברים שיקלו את החיים בעולם השקר הזמני הזה, בכל זאת התורה חביבה עליו ביותר.
ספר "לחתך עליון"

כְּצִלָּאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר לְמִשֶּׁה יְהוּדָה (לה. ל)
 מסירות נפש תיתכן רק כשמניחים את כל החכמות והחקירות, לפיכך זוכה אדם על ידי מסירות נפש לחכמה ודעת, שזהו מידה כנגד מידה בעד עזיבת החכמה. מכיון שבצלאל היה נכדו של חור, שמסר את נפשו בעת מעשה העגל, וגם משבט יהודה שמסר את נפשו על הים וקפץ ראשון למים, זכה איפוא לחכמה ותבונה בזכות מסירות הנפש של אבותיו.
ספר "מענה של תורה"

וּלְחָשֵׁב מִחֲשַׁבְתִּי לַעֲשֹׂת (לה. לב)
 פעמים רבות תופסת את האדם רוח טהרה וקדושה, ולבו מלא כוונות טובות, כשמבחין בכך היצר הרע הוא מתמלא בפחד ומנסה להפעיל אל כל כוח השפעתו על מנת לדחות את הביצוע המעשי שלהן. די לו בדחיה לילה אחת בלבד, על מנת לגרום לכך שבבוקר יקום האדם ליום חדש וישכח מכל התכנית. העצה לכך היא לא להמתין עם ההחלטות היפות והטובות, אלא לעבוד לקיומן המעשי באופן מיידי, כפי שאומר הרמב"ן על הפסוק: "אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ" (שיר השירים ג. ה), אם התעוררת באהבת ה' מיד העבר אותה לאיזהו 'חפץ' ולענין מעשי. הרב פרלוב מביא בספר "אוצרותיהם של צדיקים" בשם "שארית מנחם", שעצה זו מופיעה בפסוק שלפנינו:

וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (לה. א)
 למחרת יום הכפורים (רש"י). רק למחרת יום הכפורים עלה בידו של משה להקהיל את כל עדת בני ישראל, שהרי עדיין היו שרויים באוירה של היום הקדוש. שורש הטומאה הוא הפירוד, ושורש הקדושה, האחדות. ישראל חטאו בעגל, וזהו סיבה לפירוד ומחלוקת, ועכשיו ביקש הקב"ה להכניסם לעולם של קדושה, לכן: **"וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"**. לכן אמרה תורה: **"אלה הדברים אשר צוה השם לעשות אותם"**. ה' צוה דבר זה לדורות. כדי שראשי העם הבאים ילמדו שאין לעשות דבר שבקדושה בלי אחדות.

ספר "מאורה של תורה"

זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה' לֵאמֹר. קָחוּ מֵאֲתָכֶם תְּרוּמָה לַה' (לה. ה.ו)
 לשון הכתוב צריך ביאור, הרי משה רבינו מדבר אל בני ישראל ואומר להם את ציווי ה' לקחת, ואם כן מה פשר אומרו: **"זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה' לֵאמֹר"**, לכאורה המלה **"לֵאמֹר"** בעניין זה נראית כמיותרת. אומר ה' **"חתם סופר"**: משה רבינו בדבריו ביקש לומר להם את אשר יעשו ביום השבת. התורה אסרה עשיית מלאכה בשבת, ורבותינו (שבת קיג.) דרשו מהפסוק: **"ממציא חפצך ודבר הדבר"** (ישעיה נח. יג), רק חפצי אדם אסורים בדיבור, אבל חפצי שמים מותרים. לכן בשבת שלא עשו במלאכת המשכן היו עסוקים בחפצי שמים, לדעת כמה כל אחד עומד להתנדב ולתת למשכן, כמה כסף וכמה זהב. לפיכך נצטוו על ידי משה רבינו: **"זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה' לֵאמֹר"**, ביום השבת, כאשר אתם אסורים לעשות מלאכת הדייט אלא רק מלאכת שמים, מותר לכם לעסוק בדיבור בעניין נתינת תרומה למשכן.
רב רובין זצ"ל בספרו "שנים מקרא"

מצוה הבאה לידיך אל תחמיצה
וְכָל חֶכֶם לֵב בָּכֶם יָבֹאוּ וַיַּעֲשׂוּ אֶת כָּל אֲשֶׁר צִוָּה ה' (לה. י)
 כתבו המפרשים, אדם שבא לידו איזו מצוה, עליו לעשותה תיכף בוריזות, הדיבור על המצוה והשהייה מלקיימה מיד, עלולים לגרום להתהוות מעצורים ומכשולים שונים שימנעו את קיום המצוה, לפיכך אמר הכתוב **"וְכָל חֶכֶם לֵב"**, אדם שהוא באמת חכם וברצונו לקיים את המצוה, **"יָבֹאוּ וַיַּעֲשׂוּ אֶת כָּל אֲשֶׁר צִוָּה ה'"**, יבואו מיד ויעשה, מבלי לדבר. כעין זה ביאר הגר"א (משלי י. ח) **"חכם לב יקח מצוות ואויל שפתים יבלט"**, החכם לוקח מיד את המצוה ומקיימה תיכף, כך הריהו סמוך ובטוח ששום מכשול לא ימנעהו מלקיימה, אבל 'אויל שפתים', המרבה בדברים מסביב למצוה

"וְלִחְשֹׁב מִחֲשַׁבְתּוֹ", כאשר באה מחשבה טובה בלבו של האדם, עליו מיד לקיים אותה למעשה, על מנת לשמור את המחשבה הזו בכלי קיבול נאותים. **ספר "ומתוך האור"**

וְהַמְלָאכָה הִיְתָה יָדָם לְכָל הַמְלָאכָה לַעֲשׂוֹת אֹתָהּ וְהוֹתֵר (לו ז)

באו וראה כמה חביבות מצוות על ישראל. שהרי לא הוצרכו לכל זאת אלא לחודשים מועטים. לולא חטא המרגלים היו נכנסים מיד לארץ ובונים בנין אבנים של קבע, בית המקדש. כיון שאותה שעה לא ידעו כי עתידים הם לחטוא במרגלים, נמצא שלדידם לא היה בנין המשכן אלא לזמן מועט. נמצא שכל הנדבות היגיעה והעמל, לא היו אלא לקיומה של מצוה ארעית, **"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"**. הרי לנו לימוד נפלא עד כמה צריך להתייגע על קיומה של כל מצוה, שהרי אין אנו יודעים מתן שכרם של מצוות. אף שהמצוה היא ארעית וזמנה קצר, אין אנו משערים מתן שכרה, וחובה עלינו להתייגע בקיומה כאילו ומדובר בבנין של קבע.

רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות"

וְהַמְלָאכָה הִיְתָה יָדָם לְכָל הַמְלָאכָה לַעֲשׂוֹת אֹתָהּ וְהוֹתֵר לכאורה לא היה צריך לומר אלא **"וְהוֹתֵר"**, וממילא היינו יודעים שהמלאכה היתה דים. ונראה לפרש בהקדם דברי התנא (אבות ד. א): **"איזה עשיר, השמח בחלקו"**, והוא לכאורה מחוסר הבנה, שהרי אם יהיה כל רכושו של אדם שני זהובים וישמח בהם, הלזה עשיר יקרא, הלא אינו אלא העני שבעניים. אמנם ביאור הדברים: **"איזהו עשיר"**, מי הוא הזוכה להיות עשיר **"השמח בחלקו"**, אם כשיש מעט הוא שמח בחלקו ומקבל הכל באהבה באומרו שאינו כדאי לקבל יותר, או אז נותן לו הקב"ה די והותר וזוכה להתעשר. וזו כוונת הכתוב: **"וְהַמְלָאכָה הִיְתָה יָדָם"**, מאחר שאמרו שיש להם די וקבלו הכל באהבה, באמרם שאין הם ראויים לקבל יותר, בזכות זה השפיע להם הקב"ה ברכה במלאכתם: **"לַעֲשׂוֹת אֹתָהּ וְהוֹתֵר"**, שהיתה הברכה מצויה במעשה ידיהם והיה להם די והותר. **ספר "עלים לתרופה"**

וַיַּעַשׂ אֶת הַשְּׁלֶחָן עֲצֵי שִׁטִּים אֲמָתִים אָרְפוּ וְאָמָה רָחְבוּ וְאָמָה וְחֲצֵי קָמָתוֹ (לז י).

בגמרא אמרו שהשולחן היה עשוי בכמה חלקים, והראיה, שהשולחן היה גובהו אמה וחצי, וגודל המקוה הרי היה אמה אחת בלבד, אם כן היאך טבלו בו את השלחן. על כרחיק שהיה מפורק לחלקים. ותמוה, מדוע אמרו זאת רק על השולחן ולא על שאר הכלים, שאף הם אפשר והוצרכו טבילה. אלא, שכל הכלים האחרים אם נטמא היה נותן לטבלם בכל מקוה אחרת, אפילו גדולה מאוד, ממילא יתכן גם שהיו מקשה אחת. לא כן השולחן, אותו כלי יכלו לטבול רק בשבת, שעה שהסירו ממנו את לחם הפנים, אם כן היה אפשר לטבולו רק בתוך

המקדש גופא, משום איסור הוצאה, ומשטבלוהו במקוה שבמקדש, שגודלו היה אמה בלבד, מוכרחים אנו לומר שהיו מפרקים אותו לגורמים. **ספר "פה קדוש"**

הלכה: הרחקת יתושים וזבובים זבובים שמטרידים בעת האוכל וכדו', האם מותר לצודם או להרחיקם בשבת?

בשו"ע (סי שט"ז ס"ט) התיר לצוד פרעוש רק כשעומד ע"ג בשרו ועוקצו, אבל במקום שזה מטריד בלבד לא התירו להורגו. ומה שאפשר לעשות בשבת הוא דחיית ע"י מגבת, שהוא טלטול מן הצד לצורך דבר המותר. ויתושים שעלולים ליפול לאוכל וכדו', אין היתר להורגם אלא לכסות את האוכל או שאפשר לרסס בצד החדר שימשכו לחומר ויפתח חלון. אבל כאמור אין לצודם או להורגם. **ספר "הליכות שבת" רב אופיר מלכה שליט"א**

פתגם: שלח לחמך על פני המים, כי ברוב ימים תמצאנו קהלת (יא. א)

חקירה: קנין פירות
כשמוכר גוף מהיום ופירות לאחר מיתה, מכירת הקרקע היא רק לזמן שלאחר מיתה, (וכעין אחר כך מעכשיו לפלוני), או שמכר עכשיו את כל השדה, והקונה חוזר ומקנה לו קרקע לפירות לכל ימי חייו. (קובץ שיעורים ב"ב רפא) **ספר "קובץ יסודות וחקירות"**

סיפור: דע לפני מי אתה עומד: מגיד אחד עמד ודרש גבוהה גבוהה לפני קהל הדיוטות. העיר לו חכם אחד: הבט וראה מה נאמר על גבי ארון הקודש: דע לפני מי אתה עומד. הדברים אמורים גם כלפיך, שתדע לפני מי אתה עומד, ולא תפליג בפילפולים ובהגיונות העומדים ברומו של עולם. **ספר "חד ולחק חלק ד" (דף קמה)**

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, אברהם רפאל בן רבקה, ברטה מסעודה בת לאה, חיים מאיר בן גבי וזוירה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, ששא בנימין בין קארין מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה, ויקטוריה שושנה בת ג'וריס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, שמחה ג'וריס בת אליו, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, רישאר שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, יעל רייזל בת מרטין היימה שמחה. זיווג הגון: נעמי פנינה בת סנדרין אסתר, לאה בת רבקה, לאלודי רחל מלכה בת חשמה, ליוסף גבריאל בן רבקה, למרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזל לאוני. לעילוי נשמת: אליהו בן זוהר, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מול פורטונה. שמחה בת קמיר, אמיל חיים בן עזו עזיזה, רחל בת מיה, ראובן בן חנינה, אליהו בן מרים, נסים חי הורבט בן ג'ולי.

